

PAÏSOS BÀLTICS i HELSINKI 19 al 26 de juliol de 2014

19, dissabte: Lleida - Bcn - Vilnius

De bon matí iniciem el viatge que ens portarà a visitar les Repúbliques Bàltiques. Fem el trajecte fins a Vilnius, capital de Lituània, on arribem a l'hora prevista i amb normalitat.

A la tarda visitem la ciutat sense presses; el centre històric, ben conservat, presenta estils arquitectònics variats, carrers nets, establiments d'època amb personalitat, flors als balcons i jardineres, terrasses que inviten a seure per descansar i gaudir contemplant, observant, badant...

Vilnius s'ha desenvolupat a les ribes de dos rius: el Neris i el seu afluent Vilnà del que la ciutat ha pres el nom; el centre històric és el més gran de les capitals bàltiques; té moltes esglésies i monestirs de cultes diferents, alguns minoritaris, com el dels ortodoxos russos d'Unita; predominen les d'estil barroc.

20, diumenge: Vilnius - Trakai

Visita de la ciutat amb la guia, Maite, que ens acompanya tots els dies; comencem en una de les nombroses esglésies, la de **S. Pere i S. Pau**, barroca i rococó; molt treballada a l'interior amb motllures d'estuc blanc i escultures, més de 2000 en conjunt; del mateix estil, però més ostentós és la de **S. Casimiro**, patró de Lituània, fundada pels jesuïtes; la cúpula en forma de corona és visible de diferents punts; ha canviat de culte en certes èpoques, en la soviètica va ser Museu de l'Ateisme. A l'església **ortodoxa de l'Esperit Sant**, presenciem un ofici que els fidels segueixen amb molta devoció. D'estil gòtic són la de **Sta. Anna** (luterana) i **S. Bernardí** (catòlica); els ornaments de la fatxada els conformen els 33 tipus de totxet.

Església de St. Casimir

Abans d'entrar al centre parem al mirador al peu del turó de Gediminas, al cim del qual s'alça la **torre de Gediminas** que formava part del "castell superior"; des del mirador es veu una panoràmica de la ciutat, en primer terme, el barri bohemí, més enllà campanars, cúpules, cimboris coronats amb agulles acabades en creus o galls... segons el culte.

Entrem al casc antic per **la Porta de l'Aurora**, una de les 10 portes de la muralla. Sobre la porta que dóna al carrer, **la capella de la Verge de la Misericòrdia** està relacionada amb els amors entre el Duc de Lituània i la duquessa Bàrbara. A la icona que presideix la capella, la cara de la Verge, reproduïx la de Bàrbara. Arribem a l'espaiosa plaça de l' **Ajuntament**, l'edifici neoclàssic presideix el lloc; a l'era soviètica va ser Museu Nacional d'Art; actualment no es dedica a funcions municipals. Al seu darrere un edifici de línies rectes és el **Museu d'Art Contemporani** construït pels russos; la seva divisa era " todos somos artistas, pero no lo sabemos".

Passem al **barri jueu**. Vilna va esdevenir la capital espiritual i cultural dels hebreus europeus des que al S. XIV comunitats de Centreeuropa s'hi van establir; preeminència que arriba fins al S. XX; la població es distribuïa en dos guetos, el major i el menor, pel que vam passejar nosaltres; el 1941 els nazis la va concentrar tota en el menor, un espai reduït per tots els habitants. En 1943 els dos guetos es van destruir. En una façana veiem una placa amb el plànol i la inscripció.

Arribem a la **Universitat**: fundada al S. XVI pels jesuïtes, comprèn un recinte format per 12 edificis distribuïts entre patis i una església. Era la més gran del país; s'hi estudiava en polonès. Hi han destacat les Facultats de Filosofia, Filologia i Història. Personatges importants, com el Premi Nobel de Literatura Czesław Miłosz, hi han estudiat. Parem al pati de l'Observatori; entre les finestres del pis superior de la fatxada hi estan gravats els signes del zodíac i aparells d'estudi de l'Astronomia. La Biblioteca és la més antiga del país; guarda valuosa documentació, com manuscrits i incunables dels S. XIII al XVI. Entrem a l'**església de S. Joan** que actua com capella de la Universitat; conté l'orgue més gran de Lituània, retaule Major barroca i confessionaris ben diferents dels nostres. Visitem **el museu de l'ambre** que forma part del recinte.

La plaça la Catedral és el centre religiós de la ciutat. L'espai estava envoltat de muralla amb 11-12 torres grans i altres més petites; els russos les van enderrocar al S. XVIII, només resta la que forma la base de l'actual campanar de la catedral, separat de l'edifici. La Catedral té estructura neoclàssica, ressalta el pòrtic amb el frontó i les escultures barroques de grans dimensions. Davant el palau inferior s'alça el monument a **Gediminas**, fundador de Lituània: figura de guerrer i el cavall al costat com si fos un bon amic. Hi hem de passar quan anem a la zona cèntrica.

Ens desplacem a **Trakai**_on dinem i després visitem el castell. Des del restaurant tenim a la vista el castell dins el llac i un entorn idíl·lic, adequat per gaudir del lleure passejant, navegant...

El castell, S. XIV-XV, va tenir funcions defensives i de residència dels Ducs de Lituània. Pel pati central s'accedeix a les estances distribuïdes en diferents plantes. La sala de ball és la més gran, s'hi celebraven recepcions; a les altres sales s'exposen pintures d'època, recipients amb monedes, la reconstrucció del castell i materials usats... a la darrera es representen dos grups socials minoritaris a l'entorn domèstic: els tàtars i

karaites, aquests professen una varietat de judaisme; són nació i religió alhora; al poble hi viu una comunitat d'aquest origen.

De tornada a Vilnius participem en una demostració d'elaboració de xocolata, producte en el que la ciutat excel·leix. Una experiència dolça i divertida.

Castell de Trakai. Lituània

21, dilluns: Rumsiskes - Kaunas

A Rumsiskes visitem **el museu etnogràfic**: entrem a una **casa model** de zona rural que reproduceix les estances i estil de vida d'èpoques passades; la guia ens explica molts detalls, per exemple, que la fusta era cara: ens ensenya una escala de fusta que es transforma en cadira. Les noies es casaven joves per motius econòmics; una vegada casades es tapaven els cabells amb un mocador de cinc metres, perquè només el marit els podia veure. La tradició!!

Un tema social important van ser **les escoles secretes**; al s. XIX es va prohibir la premsa a Lituània. Al camp algunes famílies es van organitzar per escolaritzar els nens a l'hivern; per dissimular aquesta activitat, famílies benestants portaven fills a estudiar a les escoles russes de la ciutat; les escoles van estar actives entre 1795 i la I Guerra Mundial.

La casa està envoltada de jardí on s'aixeca una columna de fusta amb la imatge d'un Sant dins una capelleta; a prop un molí de vent de fusta contribueix a ressaltar el to bucòlic dels voltants.

Ens traslladem a la plaça on hi ha representats edificis propis de cada població: església davant per davant de la taverna, escola, asil per persones grans, tallers d'artesanía; al centre, una columna de pedra està coronada per un Sant protector. El conjunt representa l'estil de les ciutats petites del S. XIX.

Ens dirigim a **Kaunas**, segona ciutat del país, capital entre 1923-40, quan Vilnius fou annexionada a Polònia, i principal centre industrial. Fem una visita ràpida perquè abans ens hem entretingut. Arribem a la plaça Ajuntament on la torre esvelta de l'edifici domina l'ampli espai i capta les

mirades dels visitants per sobre de les dues esglésies: la dels jesuïtes i la de S. Pere i S. Pau, Catedral basílica. La guia ens conta que a l'època soviètica, l'Estat regalava sabates a les noies que es casaven; amb el certificat de casament anaven a la sabateria a buscar-les; quan ja les tenien moltes noies no es casaven (feta la llei...). Entrem a la Catedral, construïda amb aportacions dels ciutadans. Al S. XVI s'hi fundà una escola de bon nivell acadèmic, que permetia entrar a la Universitat; també va servir d'asil per pobres. L'interior conserva elements gòtics, però la decoració és barroca, el retaule Major és impressionant: al centre Jesús Crucificat, als costats entre columnes de marbre, imatges de la Verge i els Apòstols; conté també altres obres de notable valor. Baixant cap al riu veiem l'església de Vitautas el Gran, edificada el S. XV per decisió del Gran Duc en memòria d'haver sobreviscut en una batalla.

Dinem en un restaurant cèntric, en una sala - celler ben acollidora. Al sortir passegem per la llarga avinguda a l'extrem de la qual s'alça la neobizantina església de S. Miquel. Molts comerços moderns i de marques internacionals conviuen amb edificis mal conservats d'èpoques anteriors. Ens van agradar més els carrers del centre històric.

Tornem a Vilnius; anem a sopar a un restaurant tradicional situat als afores en un entorn natural de cascades, sortidors, ponts, ànecs... Un grup de música tradicional lituana amenitza la sobretaula i fa participar els comensals. Comiat de Vilnius, adequat a l'estada: complet, animat, variat... ben satisfactori.

22, dimarts: Turó de les Creus - Palau de Rundale - Riga

Camí de Riga, visitem el **Turó de les Creus**, una petita elevació on abans s'hi aixecava un castell. La tradició de col·locar-hi creus es remunta al S XIX per honorar els morts de la revolta tsarista; a l'època soviètica van simbolitzar la resistència lituana. No hi ha tombes, les creus són ex - vots. Des de la base es té una perspectiva de conjunt; a l'esplanada destaca la creu de fusta amb Crist de bronze donada per Joan Pau II en la seva visita el 1993. Passejant per l'interior es pot observar la varietat de creus en formes, materials, estils, distribució; en certs punts l'amuntegament i el desordre de les creus provoquen una certa angoixa.

Pels visitants, que respecte a l' indret no podem tenir la percepció ni el sentiment que tenen els lituans, la visita ens produeix una sensació més aviat tètrica, com van manifestar algunes persones del grup. Sort que les parades de records ens van distreure.

Dinem encara a Lituània al restaurant d'un complex, ADRUVIS, que comprèn hotel, pràctica d'esports ... en un entorn natural ben cuidat. Ja a Letònia la visita al **palau de RUNDALE** ens va proporcionar unes sensacions ben oposades a la anterior. S' anomena palau dels amants de les tsarines russes.

Palau de Rundale

El va manar construir E. J. Biron, hereu del títol i la fortuna del darrer Duc de Curlandia de qui havia estat secretari. Biron va ser amant de la vídua del Duc, Ana Ivanovna. El palau havia de ser semblant al Palau d'Hivern de S. Petersburg, motiu pel que B. Rastrelli va projectar-lo; les obres van començar el 1738. Esdeveniments dramàtics que afecten als dos amants van interrompre la construcció, que no es va reprendre fins 29 anys més tard; per aquest motiu el palau combina l'estil barroc de l'estructura exterior amb el rococó de la decoració interior.

La destrucció que va patir durant la II Guerra Mundial afecta a tot el parament, que no és l'original, però sí que correspon al S. XVIII; procedeix de compres, donacions, cessions...

En la visita recorrem les estances contemplant el luxe, la bellesa, el primor dels detalls... De les moltes dades ens assabentem de que:

- del total de 23 estufes, només 8 són originals
- els francesos van cremar la biblioteca durant la guerra franco-prussiana
- les peces de les dues sales de porcellana són de procedència japonesa i xinesa.
- al saló holandès s'exposa la reproducció d'una obra de Rembrandt.

De totes les sales destaquen: **La Sala Daurada o del Tron** amb parets de marbre artificial, miralls, estucs daurats, plafó del sostre... sens dubte, la més sumptuosa del palau. **La Sala Blanca o de Ball** representa el contrapunt de l'anterior, el blanc pretén crear un ambient lleuger i alegre i fer ressaltar els vestits dels assistents. Dels plafons d'estuc, destaca per la delicadesa, "el niu de cigonyes". Actualment els nuvis hi van a fer-se fotos. A l'exterior **el jardí a la francesa** mostra la victòria de l'art sobre la natura. Abasta unes 10 Ha.; a la zona propera al palau es combinen: sortidors, parterres, jardí de roses, umbracles, avingudes d'arbres que s'entrecreuen. L'anomenen **el Versalles de Curlàndia**. Espai ideal per foragitar els neguits d'aquells que n'han pogut o en puguin gaudir.

Continuem la ruta i arribem a Riga. El riu Duina i la torre de la TV ens donen la benvinguda i n'admirem les dimensions. Després de sopar fem un tomb pel centre i la vora del riu; la claror del capvespre bàltic i la il·luminació es combinen per donar una visió especial de ponts, façanes, agulles d'esglésies ...

Palau de Rundale. Sala daurada

23, dimecres: Riga - Jurmala

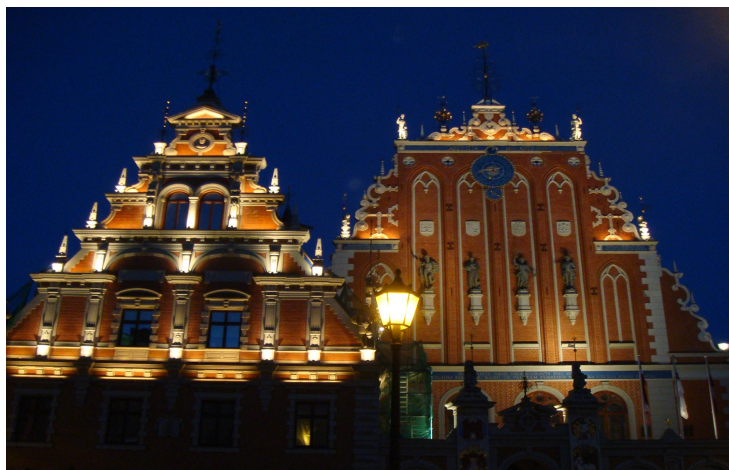
Al matí fem la visita guiada a la ciutat. Comencem al barri **modernista**. A partir del S. XIX es van construir edificis d'estil historicista - romàntic semblants a castells medievals, veiem dos exemples del corrent nacional - letó. L'esplendor de l'estil modernista el representen obres de **M.O. Eisenstein**, pare del cineasta rus; trets decoratius comuns són: la **figura femenina** en formes variades: amb els braços alçats, bustos, cariàtides, cares d'expressions diverses, màscares... elements orientals: esfinx, animals alats; dracs, lleons, línies corbes. En algunes, la ceràmica blava o vermellosa ressalten la composició. Alguns edificis:

- Fatxada amb l'arbre de la vida coronat pel lleó; propietat de l'arquitecte.
- Fris fals al pis superior i decoració vertical; estil funcional.
- Xamfrà , fatxada blanca amb cares de dones, figura sencera, cariàtides...

Acostumats al Modernisme català, probablement no imaginàriem poder contemplar a Riga exemples com els que hem vist, i tanmateix hi són. Els estils artístics, amb les característiques de cada lloc, es manifesten a tot arreu.

Ens dirigim a la **Pl. Ajuntament**. La fatxada de l'actual edifici és còpia del Vell. Als voltants hi destaca la **Casa de Caps Negres**, seu de l'associació de comerciants rics. **S. Maurici** n'és el patró; la seva imatge i la de la Verge flanquegen la porta d'entrada. L'edifici d'estil gòtic - renaixentista llueix a la fatxada un rellotge astronòmic, escultures de déus grec - romans i S. Jordi.

A prop, **l'església de S. Pere** imposa per la seva alçada; l'agulla de la torre sobresurt entre els altres campanars pels 123 m. La fatxada combina l'estil barroc i el gòtic nòrdic, la pedra i el totxet. Primer va tenir culte catòlic; a partir del S. XVI va ser la principal església dels burgesos, de culte luterà; aquest fet va permetre al Bisbe refermar la seva autoritat en front de la poderosa orde de Livonia. L'edifici i, en especial, la torre han patit desperfectes en diverses etapes; totalment greus van ser els causats durant la II Guerra Mundial; la imatge de S. Pere decapitat sobre la porta central, en pot ser un símbol. No s'hi celebra culte, s'ha dedicat a museu sobre la destrucció de la Guerra i la dificultosa reconstrucció de l'edifici.

La casa dels caps negres

Al darrere, un conjunt de carrerons, arcs que comuniquen patis, placetes recollides, formen una combinació encantadora d'espais antics recuperats per a gaudi de visitants; el monument a l'obra "Els músics de Bremen" hi proporciona un toc d'alegre fantasia; el conjunt, regal de la ciutat de Bremen, recorda el Bisbe fundador de Riga. Sortim al carrer Wagner, passem davant la sala on el músic va treballar tres anys; al carrer, una placa entre les llambordes porta el nom del riu soterrani, RIDZENE, afluent del Duina. Arribem a la plaça; hi destaquen dos edificis dels gremis: el **"gremi major"** integrat per comerciants, advocats, professionals cultes, i el **"gremi menor"**. d'artesans, artistes; construccions del S. XIX d' estil neogòtic. Al davant s'alça la **"Casa dels Gats"**; la col·locació dels gats negres sobre les torres encarant el cul als Gremis, va originar un contenciós amb trets còmics que sembla inadequat pel nivell professional i social dels afectats.

Anem a **les muralles** de les que se'n conserva un tram; un carrer segueix el traçat antic, que comença amb la **Torre de la Pólvora** i els antics quarters, ara transformats en apartaments moderns. El sistema de defensa comprenia 30 torres, una fortificació sobre un turó artificial i bastions. L'espai que ocupaven, envoltat pel canal de la ciutat, s'ha transformat en un parc romàntic, situat davant mateix del nostre hotel. Arribem a la porta sueca sobre la qual el botxí tenia l'habitatge; la porta comunica amb el carrer dels Sorolls, molt concorregut. A la zona veiem:

Plaça de l'Ajuntament

- **El Parlament de Letònia** , a la fatxada ressalta l'estàtua de **l'heroi letó** protagonista d'un **poema èpic** sobre la lluita del país per aconseguir la independència.
- **El Castell de Riga** construït el S. XIV en lloc estratègic vora el riu. L'edifici actual, del S. XV, amb la torre cilíndrica anomenada "Torre de Plom", és la residència del President de la República.
- **Els Tres Germans** ,conjunt d'edificis alçats entre els S. XV-XVII que conserven l'exterior original; d'un d'ells només ho és la fatxada.
- **Dues esglésies**: la Catedral Catòlica i una anglicana.

Aquesta zona cèntrica resulta molt bonica perquè conserva els trets antics i està molt animada pels visitants i músics de carrer.

En aquest punt s'ha fet l'hora d'assistir a un concert d'orgue a la **Catedral luterana, "Dom"**. Pels carrers que hem de passar s'hi roden escenes d'una pel·lícula, situació que atreu l'atenció del grup. El concert, d'estesa tradició centreeuropea, ens permet una estona de repòs en el tragí de la visita. No és casual que a la **Catedral de Riga** s'hi facin concerts **d'orgue**; aquest instrument és un dels més valuosos del món; data del darrer període romàntic; els més de 6000 tubs i les consoles es reparteixen en dues galeries. La seva interpretació mostra la màxima qualitat tant en l'aspecte tècnic com en l'artístic.

Al sortir ens espera la **degustació de cerveses** i aperitiu. Inclou: 4 varietats de cerveses, formatge letó, torrades d'all i sardines de Riga en conserva. Els ingredients i la predisposició de gaudir-ne, resulten propicis per a l'expansió comunicativa.

Després de dinar ens desplacem a **Jurmala**, considerada la platja de Riga. La localitat s'ha desenvolupat en una franja de terra situada entre el Bàltic i el riu **Lielupe** (= riu gran). L'extensa platja de sorra fina ha estat causa de consolidar-se com zona residencial i d'esbarjo. S'hi conserva la casa d'una parella d'escriptors representats en un monument a la zona

cèntrica. Des de 1973 el ferrocarril la comunica amb Riga. Hi vam passejar poca estona.

Tornats a Riga ens queda temps per visitar zones al voltant del centre: el parc romàntic, l'Òpera, l'Esplanada; ens trobem per sopar al restaurant **Salve** de la Pl. Ajuntament. L'endemà hem de continuar la ruta.

24, dijous: Riga - Turaida - Parnu - Tallin

Dia sencer de viatge amb visites a **Turaida**, completa, i a **Parnu**, ràpida, per ser tard i el temps tempestuós.

La població de Letònia s'ha format de la convivència de pobles d'origen diferent: Els **Baltos**, indoeuropeus i els **Livos** d'origen ugro-finés, més antics; aquests van ocupar la zona de Turaida. Actualment només en resten unes 200 persones.

A uns 50 km al NE de Riga s'estén el **Parc Natural del riu Gaujas**, de particular varietat i bellesa: boscos frondosos entorn del riu amb pronunciats meandres, prats, llacs, rierols... Hi visitem el **Museu - reserva de Turaida** que abasta unes 42 Ha. 39 edificis i construccions històriques. Els **Livos** s'hi van establir i el van designar amb el nom de **Turaida**, que significa "Jardí de Déu". La finalitat del museu és conservar, investigar i difondre l'herència cultural i històrica forjada durant un mil·lenni. L'itinerari comprèn:

- **La cova de la Rosa de Turaida:** cova oberta amb font que hi neix. Una llegenda hi situa les trobades d'una parella d'enamorats i la mort de la noia al S. XVII.
- **La tomba de la Rosa de Turaida** prop de l'església; El nuvi hi va plantar un til·ler.
- **L'església luterana;** del S. XVIII; s'hi celebra culte; la guia ens destaca una pintura de Sant Crist del S. XVI i la catifa feta a mà per les dones de la zona.
- **El museu dels Livos:** S'hi exposen objectes de la forma de vida de la comunitat: estris, armes, construccions, monedes que van romandre enterrades 200 anys... Representa la part més antiga del patrimoni cultural de la zona.
- **El Castell:** ocupa un recinte fortificat iniciat el S. XIII per mandat del bisbe fundador de Riga. El formen diferents construccions; en totes s'hi exposen diversos aspectes de la seva història: arquitectura, armes, cultura, organització ... La torre circular de cinc plantes és la més antiga. Hi vam pujar; des de la cinquena planta es divisa una panoràmica amplíssima, el riu entre el bosc, prats, el parc de les escultures... Per aquesta qualitat al seu origen es va usar per vigilar el territori.
- El Parc de les cançons populars: format per un turó i el prat, s'hi han instal·lat 26 escultures de pedra de gran format. El conjunt

homenatja la saviesa del poble letó, les cançons populars i el seu compilador K. Barons que va viure a Turaida el seu darrer any, 1922.

Dinem al restaurant del recinte; tenim davant un estany amb nenúfars i la verdor del parc. Plena natura.

Continuem viatge i fem una breu parada a **PÄRNU** , ciutat amb la més important zona termal d'Estònia. Baixem al parc on es troben els principals balnearis i la platja de sorra fina que s'estén al llarg de 40 km; la platja estava ben concorreguda.

Seguim ruta fins a **TALLIN**, hi arribem al capvespre; després de sopar, a les 10, encara podem contemplar la posta de sol des d'un mirador de la part alta.

Monument a la dansa. Riga

25, divendres: Tallin

Unes dades sobre la ciutat:

- El nom TALLIN prové de "Taani linn" = ciutat danesa; hi ha dos orígens més.
- Des de l'E.M. fins al S. XX ha estat sotmesa a danesos, alemanys, polonesos, suecs i russos.
- La ciutat medieval està formada per la part alta (Toompea) i la part baixa (Vanalinn).
- A la part alta hi residien la noblesa d'origen balto - alemany i els estaments militar i eclesiàstic; parlaven alemany.
- A la part baixa hi vivien comerciants, artesans, tant rics com pobres, i ciutadans lliures; parlaven estoni, llengua d'origen ugro-finès. Ara només resten unes 60 persones d'aquesta procedència.
- S. XIII-XV es va construir el Castell.
- S. XIV es va construir la muralla amb torres defensives (rodones), i quadrades les de comunicació entre les dues parts de la ciutat. La torre que comunica els carrers "Cama curta" i "Cama llarga" tenia

una porta que es tancava per la nit. Hi vam passar. El perímetre abasta uns dos km i es conserven 25 torres de les 35 originals.

- L'Skipe s'ha inventat a Estònia i aquí s'ubica el centre de dades de tot el món.

Plaça del Mercat vell. Tallin

L'endemà al matí fem la visita amb la guia. Comencem a la part alta davant el Parlament i la Catedral ortodoxa; pels carrers tranquils observem altres monuments religiosos i civils; ens sorprèn el denominat "Centre d'Investigació de la Patata", que demostra l'interès de l'Estat en projectes científics per millorar i protegir un producte important del país.

Anem a un mirador des d'on es contempla una perspectiva magnífica de la ciutat baixa fins al port. El perfil de la ciutat medieval el marquen els campanars amb fines agulles d'esglésies com les de S. Olav i S. Nicolau, i les torres de l'Ajuntament i de l'església de l'Esperit Sant; també es té una visió de conjunt de la part de muralla més propera amb les torres de teulada cònica i vermella. En visitem una de les més famoses, "Kiek in de Kōk", que vol dir "vigilant de la cuina", perquè des del capdamunt es podien veure les cuines de la ciutat; alberga un museu d'armes i municions. Pel Jardí del Rei de Dinamarca arribem al carrer Llarg (Pikk) que ens porta fins a la cèntrica cruïlla de **l'Església de l'Esperit Sant** que visitem; va ser capella de l'Ajuntament; és el temple més petit de la ciutat que conté obres de gran valor artístic: retaule del S. XV, el púlpit més antic i l'orgue més gran d'Estònia; balconades de fusta decorades amb escenes bíbliques; per la quantitat i la qualitat, el conjunt s'anomena "la Bíblia dels Pobres". Seguim fins a **l'antic Convent del Dominics**, zona antiga i rehabilitada, ocupada per tallers artesanals de teixits, ceràmica, vidre, fusta, pell ... Els artesans s'agrupen en un gremi que té organitzat un sistema d'ensenyament de les tècniques artesanals. Retornem a la **Plaça del Mercat Vell** punt molt animat amb restaurants i edificis medievals com la "Casa del Bisbe" i el "Magatzem de la ciutat"; recreen l'ambient de l'època grups musicals, parades de venda, treballadors dels establiments. Dinem al restaurant tradicional "Peppersack".

Tenim la tarda lliure; passegem per zones que no hem vist: parcs espaiosos, carrers amb fatxades gòtiques, modernistes i d'altres estils,

trams de muralla ... botigues per algun record, descansem en una terrassa... Ens retrobem a la **Pl. Ajuntament**, centre de la ciutat amb molt ambient, al matí per les parades de mercat i a la tarda per les terrasses i passejants. Domina l'espai l'edifici de l'Ajuntament, que destaca per l'esvelta torre en forma de minaret amb agulla, i al cim la figura del "vell Tomàs" que representa un soldat medieval. Dels edificis de cada costat sobresurt **la farmàcia** del S. XV que va estar activa fins el 1996; a la mateixa mà, en un altre molt característic, hi ha el restaurant on sopem. Un dia ben complet gaudint dels aspectes interessants que ofereix la ciutat.

Plaça de l'Ajuntament. Mercat. Tallin

26, dissabte: Tallin - Helsinki - Bcn - Lleida

Matinem de valent per embarcar al ferry que ens trasllada a Helsinki. Des del ferry podem contemplar el port i el conjunt del centre històric de Tallin, que s'allunya a mesura que el vaixell avança. Bona travessia; a l'arribar el guia ens espera.

Iniciem la visita al **monument a Sibelius**, sembla un airós orgue format per molts tubs de diferents mides que segueixen una línia trencada; al costat el músic s'identifica en un conjunt format pel seu rostre entre tres peces. Una de les obres més conegudes, el poema simfònic "Finlàndia", va estar prohibit; amb el temps i les circumstàncies ha esdevingut el segon himne del país. Anem a **l'església de la Roca**. El projecte inicial preveia la construcció exterior amb campanar; els veïns es van queixar i els responsables van decidir construir-la soterrada i a la superfície, un parc. Resulta original l'interior de la cúpula recoberta de tubs de coure.

Amb el bus fem una visita panoràmica per zones on no tenim temps de passejar. Parem a la **plaça del Senat**, centre cívic de la ciutat: **L'església de S. Nicolau**, luterana, domina el lloc mirant al port, a cada costat, edificis clàssics, la Universitat i el Senat, ara oficina del Primer Ministre; al centre s'alça el monument al tsar Alexandre II que va decretar el finlandès llengua oficial; l'interior de l'església és auster; a més del culte s'hi celebren exposicions i concerts. Baixem a la plaça del Mercat on passem entre les parades; en les de fruita veiem cireres d'Espanya, que es venen a litres. A prop visitem la **catedral de Uspenski**, seu de l'església **ortodoxa**. D'estil eslau - bizantí amb cúpules rematades per bulbs

daurats, dotze de les quals representen els apòstols i la tretzena, a Jesús. L'única església catòlica és la de S. Enric.

Monument a Sibelius. Helsinki

Als S. XIX i XX el disseny i l'arquitectura han donat fama als professionals i al país per la personalitat i originalitat de les obres. L'estació del ferrocarril (1909) correspon a la tendència que pretén mostrar un estil propi enfront de les influències europeïtzants. Després de la II Guerra Mundial, en la reconstrucció de la ciutat es va desenvolupar l'estil funcional que crea edificis de vistosa estètica com el Teatre de l'Òpera, el Museu Històric Nacional, la torre de l'Estadi Olímpic i altres; els vam veure des del bus.

Dinem en un restaurant cèntric. Ens traslladem a l'aeroport; vol normal en horari i transcurs; arribem a l'hora i bé a Barcelona, i amb el bus a Lleida. El viatge ha resultat satisfactori en tots els aspectes: s'ha acomplert l'itinerari proposat amb tots els horaris!! Hem pogut conèixer països i ciutats amb història antiga, rica i atzarosa; patrimoni artístic d'èpoques i estils diversos, paisatge, platges, postes de sol a les 10 del vespre... Hem gaudit passejant, mirant, comprant; ens hem esplaiat en els restaurants representatius de cada lloc, en les degustacions de dolços i salats ... tot amb bon temps i sense incidents remarcables. Motius per considerar-ho positivament.

Carme Palau Piera